

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

СВІТОВИЙ РИНОК ТОВАРІВ, РЕСУРСІВ ТА ПОСЛУГ

методичні вказівки до вивчення дисципліни

для студентів спеціальностей

292 “Міжнародні економічні відносини”,

073 „Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності”

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

СВІТОВИЙ РИНОК ТОВАРІВ, РЕСУРСІВ ТА ПОСЛУГ

методичні вказівки до вивчення дисципліни

для студентів спеціальностей

292 “Міжнародні економічні відносини”,

073 „Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності”

Затверджено на засіданні
кафедри міжнародних економічних
відносин
Протокол № 4 від 25 жовтня 2017 р.

Світовий ринок товарів, ресурсів та послуг: Методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів спеціальностей 292 “Міжнародні економічні відносини”, 073 „Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності” / М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. міжнарод. економіч. відносин; уклад.: Т. В. Решитько. — Кропивницький: ЦНТУ, 2017. — 30 с.

Рецензент: М. О. Сухомлин, к.е.н., доцент

ВСТУП

Під впливом процесів транснаціоналізації та глобалізації на початку XXI ст. в міжнародній торгівлі відбулися значні якісні зміни. Необхідність оцінки таких змін має особливо важливе значення для країн, які стверджують свої позиції на світовому ринку. Глобалізація світової економіки суттєво впливає на розвиток світового господарства та визначає рівновагу як на міжнародному, так і на національному рівнях. В структурі глобалізації виділяються напрями, які інтенсивно розвиваються і розширюються. Це торгівля товарами, технологіями, сировиною, послугами. Світова торгівля товарами і торгівля послугами тісно пов'язані між собою. При постачанні за кордон ресурсів, товарів надається все більше послуг, починаючи з аналізу ринків і закінчуючи їх транспортуванням. Останнім часом ринок ресурсів, товарів та послуг є сферою економіки, яка відіграє значну роль в економічному розвитку багатьох країн світу. Через появу нових видів товарів та послуг, які користуються високим попитом на світовому ринку, функціонування цих ринків в різних країнах є перспективним. Цей напрям міжнародного обміну швидко розвивається і відображає поступовий перехід цивілізації на вищий рівень розвитку. Це пов'язано з підвищенням впливу цієї сфери на розвиток міжнародних зв'язків, пожвавлення економічного стану країн та окремих регіонів, можливістю поповнення валютних надходжень країн світу.

Міжнародне регулювання обміну ресурсами, товарами та послугами має бути орієнтоване на найбільш ефективний варіант розподілу праці у світовому господарстві на створення умов для прискорення прогресу в цій сфері. Поряд з цим, воно повинно стимулювати розвиток відсталих галузей даного сектору в деяких країнах.

Отже, функціонування ринку ресурсів, товарів та послуг в сучасних умовах є дуже важливим і актуальним. Сучасний стан розвитку світової економіки вимагає всебічного дослідження і аналізу такого важливого її елементу як ринок товарів та послуг.

Практично всі країни залежать від світової торгівлі, але для різних країн, з огляду на їх ресурсозабезпеченість та місткість внутрішнього ринку, така залежність є не однаковою. Тому становлення України і її економіки як невід'ємної частини світового господарства передбачає встановлення ефективних взаємовигідних відносин з усіма групами країн.

Перспективним сьогодні є розгляд проблеми включення України в міжнародний ринок ресурсів, товарів та послуг. Наша країна має всі передумови для розвитку, модифікації і розширення національного ринку товарів і послуг та участі в міжнародній торгівлі ними. Це буде значно сприяти розвитку національної економіки та стане суттєвим чинником зростання добробуту населення нашої країни.

Мета дисципліни - вивчення особливостей та пріоритетних напрямів розвитку міжнародного ринку ресурсів, товарів та послуг в умовах глобалізації, визначення його ролі в сучасному світовому господарстві; проведення загального аналізу розвитку ринку товарів та послуг, визначення його основних складових та

пріоритетів їх функціонування; надання загальної характеристики сучасних тенденцій розвитку сфер економіки; формування у студентів розуміння тенденцій розвитку світових ринків і системи знань щодо оцінки існуючих і потенційних можливостей українських виробників стати активними експортерами національної продукції.

Задачі курсу спрямовані на:

- вивчення теоретичних положень, які характеризують ринок товарів та послуг;
- вивчення закономірностей формування і розвитку світового ринку в цілому, міжнародних ринків в окремих регіонах світу та світових ринків окремих товарів;
- висвітлення сучасних тенденцій розвитку ринку ресурсів, товарів та послуг;
- проведення аналізу особливостей формування складових елементів сфери діяльності та визначення найбільш перспективних напрямів її розвитку на сучасному етапі;
- ознайомлення з закономірностями входження країни у світовий ринок і напрямками трансформації національної економіки з метою інтегрування у світове господарство;
- вивчення особливостей національного виробництва і споживання, що впливають на характер зовнішньоекономічних зв'язків країни;
- оцінка перспектив розвитку ринку ресурсів, товарів та послуг в Україні;
- проведення аналізу щодо конкурентоздатності українських товарів, які постачаються на зовнішні ринки, і визначення заходів підвищення конкурентоздатності цих товарів.

**1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ
“СВІТОВИЙ РИНОК ТОВАРІВ, РЕСУРСІВ ТА ПОСЛУГ”**

Тема 1: Виникнення світового ринку і стадії його розвитку

Тема 2: Світові товарні ринки: сутність та головні риси

Тема 3: Стратегія успіху на світовому ринку

Тема 4: Міжнародні товарні номенклатури

Тема 5: Світовий ринок послуг

Тема 6: Світовий ринок продовольчих товарів

Тема 7: Світовий ринок непродовольчих товарів народного споживання

Тема 8: Світовий ринок непродовольчих товарів та сировини

Тема 9: Світовий ринок науково – технічних знань

Тема 10: Україна на світових ринках ресурсів, товарів та послуг

2. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

“СВІТОВИЙ РИНОК ТОВАРІВ, РЕСУРСІВ ТА ПОСЛУГ”

Тема 1: «Виникнення світового ринку і стадії його розвитку»

1. Формування світового ринку та етапи розвитку суспільного виробництва.
2. Характерні риси світового капіталістичного ринку.

Семінарське заняття

Друга половина ХХ століття характеризується збільшенням масштабів господарської діяльності, розширенням зв'язків між країнами, поглиблення міжнародного поділу праці. Майже всі країни світу взаємодіють між собою на економічних засадах та включені в систему виробничих відносин і взаємозалежностей. На сьогодні світовий ринок ресурсів, товарів та послуг активно розвивається. Збільшення масштабів торгівлі товарами та послугами є однією з форм інтеграції різноманітних національних господарств. Це в свою чергу призводить до швидкого процесу інтернаціоналізації виробництва і споживання товарів та послуг. Тому при підготовці до семінарського заняття слід особливої уваги надати вивченню наступних питань: передумови виникнення та розвитку світового ринку, найважливіші фактори економічного росту, характеристика передумов формування національних ринків, стадії розвитку світового капіталістичного ринку, характерні риси світового капіталістичного ринку.

Питання для самоперевірки

1. Передумови розвитку світового ринку.
2. Характеристика сутності ММП.
3. Засновники закону дії порівняльних переваг, його сутність.
4. До чого призводять найважливіші фактори економічного росту.
5. Характеристика сутності ринку за відомими американськими економістами.
6. В чому відображається база світового ринку.
7. Характеристика передумов формування національних ринків.
8. Сутність анархічного виробництва та його характерні особливості.
9. Стадії розвитку світового капіталістичного ринку.
10. Характерні риси світового капіталістичного ринку.

Самостійна робота

1. Місце та роль країн, що розвиваються, в міжнародному товарообміні.

Література

1. Бровкова Е.Г., Продиус И.П. Внешнеэкономическая деятельность. - К.: Сирин. - 2000. - 196 с.
2. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991.
3. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини. Навчальний посібник. - К.: Знання-прес. - 2003. - 406 с.
4. Міжнародні економічні відносини: підручник / за ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.

5. Миценко І.М., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник - Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.

Тема 2: «Світові товарні ринки: сутність та головні риси»

1. Сутність та сучасні напрямки розвитку світового товарного ринку.
2. Світові товарні ринки та їх структура.
3. Кон'юнктура світового товарного ринку.
4. Принципи діяльності суб'єктів господарювання на світовому ринку.

Семінарське заняття

Світовий ринок є системою обміну товарами і послугами, що історично склалася і постійно розвивається, а також базується на міжнародному поділі праці і міжнародних торговельно-економічних, валютно-фінансових і кредитних відносинах. Він є сукупністю міжнародних регіональних і товарних ринків.

Сучасний світовий ринок - це складна сукупність різних товарів і послуг, він швидко реагує на зміни, що відбуваються в світі у сфері науково-технічного прогресу, у формах і методах міжнародної торгівлі, питаннях світового ціноутворення і участі держав в управлінні міжнародними економічними відносинами в процесі інтернаціоналізації і глобалізації світового господарства, що розвиваються і все більш поглиблюється.

Функціонування ринку в кожній окремій країні має ряд особливостей: різні соціально – економічні умови розвитку, різну регіональну структуру. Кожна країна вживає певних заходів для підтримки того елементу ринку товарів та послуг, що має перспективи подальшого розвитку і вдосконалення. Спеціалізація країни на тих чи інших видах товарів та послуг залежить від рівня економічного розвитку. Тому при вивченні теми необхідно звернути увагу на вивчення таких питань: сутність та сучасні напрямки розвитку світового товарного ринку: об'єкти ринку, соціально-економічні умови функціонування ринку, риси світового ринку; світові товарні ринки та їх структура: структуру світового товарного ринку, сектори світового ринку; кон'юнктура світового товарного ринку: сутність ринкової кон'юнктури, умови формування кон'юнктури, кон'юнктурутворюючі фактори, етапи дослідження економічної кон'юнктури; принципи діяльності суб'єктів господарювання на світовому ринку.

Тести для самоперевірки:

1. Світовий ринок це:

- а) сукупність національних ринків, поєднаних між собою всесвітніми господарськими зв'язками на підставі міжнародного поділу праці, спеціалізації, кооперування, інтеграції виробництва і збуту товарів і послуг;
- б) система обміну товарами й послугами на міждержавному рівні;
- в) сукупність структур в регіональному (або географічному), товарно-галузевому та соціально-економічному аспектах;
- г) всі відповіді вірні.

2. За ступенем монополізації та характером торговельних угод на світовому ринку виділені такі типи його структури:

- а) монополістичний, олігополістичний та атомістичний;
- б) закритий, відкритий та пільговий;
- в) малих і великих фірм, аутсайдерів, монопольних об'єднань;
- г) всі відповіді вірні.

3. Аутсайдери це:

- а) фірми, які з тих або інших причин не входять в монополістичні об'єднання галузей;
- б) державні, приватні, кооперативні та змішані фірми;
- в) всі відповіді вірні;
- г) немає правильної відповіді.

4. Під ринковою кон'юнктурою розуміють:

- а) співвідношення попиту і пропозиції на кон'юнктурні товари та послуги, тобто ступінь збалансованості ринку, що сформувалась, поміtilась або змінилась;
- б) попит на товари та послуги, що сформувались на світовому ринку;
- в) пропозиція на товари та послуги, що сформувались на світовому ринку;
- г) всі відповіді вірні.

5. Уся сукупність кон'юнктуро утворюючих факторів структурується на:

- а) постійно діючі, тимчасові, випадкові та стихійні;
- б) фактори стимулюючі та ті, які стримують розвиток економіки;
- в) фактори циклічні та нециклічні;
- г) всі відповіді вірні.

6. Умови формування кон'юнктури це:

- а) зовнішнє середовище відносно кон'юнктури формування факторів, яке на нього впливає;
- б) сукупність економічних, соціально-політичних та міжнародних умов;
- в) співвідношення попиту і пропозиції на кон'юнктурні товари та послуги, тобто ступінь збалансованості ринку, що сформувалась, поміtilась або змінилась;
- г) всі відповіді вірні;
- д) вірні відповіді а) та б).

7. Контрагентами в міжнародній торгівлі називають сторони, що:

- а) знаходяться в договірних відносинах з купівлі-продажу товарів чи наданням послуг;
- б) являють собою протилежну сторону зовнішньоторгової угоди;
- в) здійснює господарську діяльність з метою одержання прибутку;
- г) всі відповіді вірні.

8. Фірми, що діють на світовому ринку, класифікуються за такими критеріями:

- а) за видом господарської діяльності і характером операцій;
- б) за правовим становищем та характером власності;
- в) за приналежністю капіталу і контролю та об'ємом операцій.
- г) всі відповіді вірні.

9. За товарно-галузевою структурою світового ринку відрізняють три провідних групи:

- а) ринок готових виробів, сировини і напівфабрикатів та послуг;
- б) ринок палива, ліцензій та ноу – хау та транспортних послуг;

в) ринок палива, ринок сільськогосподарських та лісових товарів і ліцензій та ноу – хау;

г) всі відповіді вірні.

10. До основних сегментів закритого сектора світового товарного ринку належать:

а) внутрішньофірмові постачання, тобто товарообіг між філіалами головних та дочірніх підприємств великих монополій або ТНК;

б) малі і великі фірм, аутсайтери, монопольні об'єднання, державні і приватні підприємства;

в) короткострокові комерційні угоди та операції "вільного" ринку;

г) всі відповіді вірні.

Література

1. Мазаракі А.А. та ін. "Світовий ринок товарів та послуг: регіональна структура": Навч. посібник. -К.: Видавн. центр КДТЕУ. - 1998.

2. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.

3. Рут, Френклін Р., Філіпенко А. С. Міжнародна торгівля та інвестиції / Пер. з англ. - К.: Основи. - 1998. – 743 с.

4. Світова економіка: підручник /за ред. А.П Голікова, О.А. Довгаль – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 268 с.

5. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник. У 2 ч. – Ч. 2. / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін.; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – Х.: «Ранок». - 2008. – 240 с.

6. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: теорія. Підручник. – К. Либідь. – 2008. – 408 с.

Тема 3: «Стратегія успіху на світовому ринку»

1. Стратегічні цілі діяльності фірми на світовому ринку.

2. Характеристика факторів виходу на світовий ринок.

3. Види міжнародних стратегій.

4. Сутність стратегічних альянсів, її переваги та недоліки.

Семінарське заняття

Велике значення на формування ринкової економіки має розвиток зовнішньоекономічних зв'язків. Міжнародна економічна діяльність фірми пов'язана з експортом та імпортом товарів, капіталів, технологій, послуг, здійсненням спільних з іншими країнами проектів, з інтеграційними процесами в різних сферах діяльності. Вихід на зовнішній ринок завжди пов'язаний з вступом до конкурентної боротьби. В умовах високої насиченості товарних ринків, перевищення на них пропозиції над попитом кожний товар і товаровиробник вимушені вести жорстку боротьбу за споживача. Кожна країна обирає власну стратегію виходу на світові ринки на основі визначення конкурентоспроможності продукції, структуру конкуренції у просуванні товарів на споживчий ринок. На стратегію фірми впливає зовнішньоекономічна політика держави. Тому при підготовці до семінарського

заняття слід розглянути стратегічні цілі діяльності фірми на світовому ринку, характеристики факторів виходу на світовий ринок, види міжнародних стратегій, сутність стратегічних альянсів, її переваги та недоліки, основні види зовнішньоекономічних стратегій держави, стратегії виходу на світовий ринок.

Самостійна робота

1. Особливості економічних стратегій США.
2. Стратегія економічного розвитку Японії.
3. Стратегія економічного розвитку ФРН.
4. Особливості економічних стратегій Франції.
5. Стратегія економічного розвитку Великої Британії.

Література

1. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: Підручник. - К.: Знання, КОО. - 2001.-305 с.
2. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства: Навчальний посібник. - К.: ПУЛ. - 2002. - 172 с.
3. Миценко І.М., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.
4. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник. У 2 ч. – Ч. 2. / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін.; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – Х.: «Ранок». - 2008. – 240 с.
5. Світова економіка: підручник /за ред. А.П.Голікова, О.А. Довгаль – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 268 с.
6. Філіпенко А.С., Рогач О.І., Шнирков О.І. та ін. Світова економіка: Підручник. - К.: Либідь. - 2000. - 582 с.
7. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: теорія. Підручник. – К. Либідь. – 2008. – 408 с.

Тема 4: «Міжнародні товарні номенклатури»

1. Гармонізована система опису та кодування товарів.
2. Стандарти міжнародної організації із стандартизації (ISO).
3. Особливості штрихового кодування інформації.

Семінарське заняття

Аналізуючи початкову діяльність країн на шляху ринкових перетворень досить складно визначити строки вирішення проблем, що виникатимуть у зв'язку з економічними, соціальними, науково – технічними та ін. змінами у процесі зовнішньої торгівлі та прагнення присутності на світовому ринку. Тому питання про значення міжнародної товарної номенклатури та її необхідність дії на світовому ринку є важливим. При підготовці до семінару слід надати увагу таким питанням: стандарти міжнародної організації із стандартизації (ISO), штрихові коди товарів, їх сутність та види, гармонізована система опису та кодування товарів.

Тести для самоперевірки:

1. Товарна номенклатура Гармонізованої системи опису та кодування товарів – це:

а) Номенклатура, яка вміщує товарні позиції, субпозиції та віднесені до них цифрові коди, примітки до розділів, груп і субпозицій, а також основні правила класифікації для тлумачення ГС;

б) Перелік товарів, які обертаються у міжнародному товарообігу;

в) Номенклатура товарів, розроблені договірною стороною (контрагентом) для збирання статистичних даних з експорту та імпорту товарів;

г) Вірні відповіді а) та б);

д) Всі відповіді вірні.

2. Під статистичною номенклатурою розуміють:

а) Основний елемент номенклатури ГС, яка дає змогу здійснювати збирання, обробку, передачу і зберігання основної інформації про товар;

б) Номенклатура товарів, розроблені договірною стороною (контрагентом) для збирання статистичних даних з експорту та імпорту товарів;

в) Найвищий рівень класифікації номенклатури ГС;

г) Вірні відповіді б) та в);

д) Всі відповіді вірні.

3. Кодування - це:

а) Створення і присвоєння коду класифікаційному угрупованню та об'єкту класифікації;

б) Процес присвоєння об'єкту певного коду;

в) Найвищий рівень класифікації номенклатури ГС;

г) Вірні відповіді а) та б);

д) Вірні відповіді а) та в).

4. Код – це:

а) Знак або сукупність знаків, узятих для позначення класифікаційного угруповання і об'єкта класифікації;

б) Процес присвоєння об'єкту певного коду;

в) Найвищий рівень класифікації номенклатури ГС;

г) Вірні відповіді а) та в);

д) Всі відповіді вірні.

5. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності (ТНЗЕД) розроблена на базі:

а) Гармонізованої системи опису і кодування товарів (ГС);

б) Комбінованої тарифно – статистичної номенклатури Європейського економічного союзу (КНСЕС);

в) Міжнародної організації з стандартизації (ISO);

г) Вірні відповіді а) та б);

д) Всі відповіді вірні.

6. _____ документальне підтвердження відповідності продукції визначеним вимогам, конкретним стандартам чи іншим нормативно – технічної документації (НТД).

7. _____ документи, що містять обов'язкові для продуцентів норми якості виробу і засоби їх досягнення (набір показників якості, методи і засоби вимірювання, маркування та ін.).

8. Сукупність нормативно – технічної документації для проектування і виготовлення продукції включають:

- а) Міжнародні стандарти серії ISO та державні стандарти України;
- б) Галузеві стандарти та технічні умови;
- в) Стандарти підприємств;
- г) Вірні відповіді а) та в);
- д) Всі відповіді вірні.

9. _____ послідовність чорних та білих смуг, що представляє інформацію у вигляді, зручному для зчитування технічними засобами.

10. Вимоги до якості на міжнародному рівні визначені стандартами ISO серії 9000 в:

- а) 1990 р.;
- б) 1987р.;
- в) 1945р.;
- г) 1992 р..

Самостійна робота

1. Особливості кодування та маркування штриховими кодами виду послуг та маркування документів.

2. Використання штрихових кодів автоматизованих систем обліку сучасних оптових та роздрібних складів.

3. Нормативна база України щодо стандартизації продукції.

Література

1. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства: Навчальний посібник. - К.: ПУЛ. - 2002. - 172 с.

2. Миценко І.В., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник. - Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.

3. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник. У 2 ч. – Ч. 2. / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін.; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – Х.: «Ранок». - 2008. – 240 с.

4. Світовий бізнес: Навч. посібник / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: ПП «Рута». - 2004. – 498 с.

5. Світова економіка: підручник / за ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 268 с.

6. Філіпенко А.С., Вергун В.А., Бураківський І.В. та ін. Економіка зарубіжних країн. -К.: Либідь.- 2002. - 416 с.

7. Філіпенко А.С., Рогач О.І., Шнирков О.І. та ін. Світова економіка: Підручник. - К.: Либідь.- 2000. - 582 с.

Тема 5: «Світовий ринок послуг»

1. Особливості розвитку світового ринку послуг в сучасних умовах.
2. Сутність та класифікація послуг.
3. Міжнародне регулювання ринку послуг.

Семінарське заняття

Стрімке зростання сфери послуг є одним із основних феноменів ХХ століття. До кінця 80 – х років послуги досягали 70 % обсягу світового ВВП. З кожним днем вони набувають все більш важливого значення в сучасному світовому господарстві і стають домінуючою галуззю економік різних країн світу. В індустріально розвинених країнах частка послуг у валовому національному продукті знаходиться в межах 2/3 – 3/4. Щодо країн, які розвиваються, то частка послуг становить більш ніж 1/2 ВВП. На сьогодні в цій сфері працює близько 65 % працездатного населення світу. Тому під час вивчення теми необхідно звернути увагу на вивчення наступних питань: особливості розвитку ринку послуг, риси послуг, класифікація послуг, відмінність торгівлі послуг від торгівлі товарами, система регулювання ринку послуг, роль дво – та багатосторонніх угод в регулюванні послуг, рівні розвитку послуг, програми ООН з регулювання ринку послуг; сутність інжинірингу, основні складові інжинірингу, консалтингові послуги, умови розвитку світового ринку послуг, факторні та не факторні послуги, послуги відповідно доставки їх споживачу, структура системи консалтингових послуг, особливості технічного обслуговування, види туризму, міжнародний інформаційний обмін, сутність лізингу та його характерні особливості, класифікація лізингових операцій, міжнародний франчайзинг.

Тести для самоперевірки:

1. Факторні послуги –це:

- а) транспорт, подорожі та інші не фінансові послуги;
- б) платежі, що виникають у зв'язку з міжнародним рухом факторів виробництва, капіталу і робочої сили;
- в) прибутки на інвестиції, роялті і ліцензійні платежі, зарплата, виплачена нерезидентам;
- г) вірні відповіді б) та в);
- д) всі відповіді вірні.

2. Відповідно до засобів доставки послуг споживачу, послуги поділяються на:

- а) послуги, пов'язані з інвестиціями — банківські, готельні і фахові послуги;
- б) послуги, пов'язані з торгівлею — транспорт, страхування;
- в) послуги, пов'язані з інвестиціями і торгівлею — зв'язок, будівництво, комп'ютерні й інформаційні послуги, особисті, культурні і рекреаційні послуги;
- г) всі відповіді вірні.

3. Рейтинг – це:

- а) термін дії оренди від 1 години до 1 місяця, особливість: лізингова фірма забезпечує технічне обслуговування і страхування предмета оренди;
- б) термін дії оренди від 1 місяця до 1 року, використовується у випадку оренди унікальних видів вимірювальних пристроїв та іншого обладнання;
- в) термін дії оренди від 1 року до 10 років, використовується у випадку оренди унікальних видів вимірювальних пристроїв та іншого обладнання;
- г) немає правильної відповіді.

4. Хайринг – це:

- а) термін дії оренди від 1 години до 1 місяця, особливість: лізингова фірма забезпечує технічне обслуговування і страхування предмета оренди;
- б) термін дії оренди від 1 місяця до 1 року, використовується у випадку оренди унікальних видів вимірювальних пристроїв та іншого обладнання;
- в) термін дії оренди від 1 року до 10 років, використовується у випадку оренди унікальних видів вимірювальних пристроїв та іншого обладнання;
- г) немає правильної відповіді.

5. Оперативний лізинг – це:

- а) орендар отримує на довгий строк об'єкт оренди, сплачує періодично вартість об'єкту і проценти лізингу;
- б) плата за оренду лише частково компенсує початкову ціну об'єкта лізингу і по закінченні строку дії лізингу;
- в) триває більше 1 року, використовується по відношенню до сучасного авіаційного, енергетичного, електронного обладнання, при умові технічного обслуговування орендарем і страхуванням на користь орендодавця;
- г) всі відповіді вірні.

6. _____ орендар отримує на довгий строк об'єкт оренди, сплачує періодично вартість об'єкту і проценти лізингу.

7. _____ виробник одночасно є і орендарем, лізингова компанія віддає куплений об'єкт в оренду тій же компанії, у якої його купила.

8. _____ система договірних відносин між великою та малою фірмою, за якою велика фірма зобов'язується постачати малу фірму власними товарами, рекламними послугами, відпрацьованими технологіями бізнесу, надавати короткостроковий кредит на пільгових основах, здавати в оренду своє обладнання.

9. _____ вид міжнародної послугової діяльності, яку здійснюють спеціалізовані фірми одних країн у вигляді надання порад державам, виробникам, продавцям і покупцям інших країн з широкого кола питань економічної діяльності, передусім з консультування у зовнішньоекономічній сфері.

10. Основними споживачами консалтингових послуг є

Самостійна робота

1. Міжнародна організація цивільної авіації та Міжнародна асоціація повітряного транспорту.
2. Всесвітня організація з туризму.
3. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) та Комісія ООН з права міжнародної торгівлі.
4. Розвиток ринку міжнародних туристичних послуг.
5. Міжнародний ринок транспортних послуг.
6. Міжнародний ринок страхових послуг.

Література

1. Миценко І.В., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник. - Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.
2. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини. Навчальний посібник. - К.: Знання-прес. - 2003. - 406 с.
3. Мазаракі А.А. та ін. "Світовий ринок товарів та послуг: регіональна структура": Навч. посібник. -К.: Видавн. центр КДТЕУ. - 1998.
4. Румянцев А. П., Коваленко Ю. О. Світовий ринок послуг: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури. - 2006. – 456 с.
5. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник. У 2 ч. – Ч. 2. / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін.; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – Х.: «Ранок». - 2008. – 240 с.
6. Філіпенко А.С., Рогач О.І., Шнирков О.І. та ін. Світова економіка: Підручник. - К.: Либідь. - 2000. - 582 с.

Тема 6: «Світовий ринок продовольчих товарів»

1. Загальна характеристика світового ринку продовольчих товарів.
2. Фактори і тенденції розвитку світового ринку продовольства.
3. Товарна структура світового ринку продовольчих товарів.

Семінарське заняття

Сьогодні характерною тенденцією розвитку торгівлі сільськогосподарською продукцією і продовольством є стрімке скорочення питомої ваги експорту цієї групи товарів в загальному обсязі світового експорту. Суттєвою рисою розвитку міжнародної торгівлі господарською продукцією і продовольством в світі є помітне зниження ролі країн, що розвиваються, як постачальників сільськогосподарської продукції і продовольства. Вони виступають нетто імпортерами. Помітно зростає роль промислово розвинених країн в світовому експорті продовольчих товарів і сільськогосподарської сировини.

При підготовці до цих семінарських занять слід надати увагу вивченню таких питань як загальна характеристика світового ринку продовольчих товарів, сутність продовольчої проблеми, продовольча безпека та основні і механізми її розв'язання, світовий ринок зернових продуктів, значення світового ринку м'ясних і молочних товарів у забезпеченні населення продуктами харчування, міжнародне регулювання торгівлі м'ясними і молочними товарами, регіональна структура світового експорту

і імпорту м'ясних і молочних товарів, світовий ринок цукру, світовий ринок риби, рибо продуктів та рослинної олії, світовий ринок плодів, овочів і прянощів.

Питання для самоперевірки

1. Характерні особливості світового ринку продовольчих товарів.
2. Чинники, що зумовили нерівномірність розвитку міжнародного поділу праці у виробництві продовольства.
3. Державні засоби прямого та непрямого регулювання.
4. Тенденції розвитку світового ринку продовольства.
5. Особливості розвитку світового ринку зерна
6. Структура розвитку ринку кукурудзи, рису та ячменю і пшениці.
7. Особливості розвитку світового ринку цукру.
8. Світовий ринок продукції олійних культур
9. Характерні особливості розвитку світового ринку продукції тваринництва
10. Особливості діяльності організації з продовольства та сільського господарства

Самостійна робота

1. Особливості діяльності організації з продовольства та сільського господарства (ФАО).

Література

1. Бровкова Е.Г., Продиус И.П. Внешнеэкономическая деятельность. - К.: Сирин. - 2000. - 196 с.
2. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства: Навчальний посібник. - К.: ПУЛ. - 2002. - 172 с.
3. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно – розрахункові та валютні операції: Підручник. – Київ: ЦУЛ. - 2003. – 616 с.
4. Світовий бізнес: Навч. посібник / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: ПП «Рута». - 2004. – 498 с.
5. Світова економіка: підручник /за ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 268 с.
6. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник. У 2 ч. – Ч. 2. / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін.; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – Х.: Ранок». - 2008. – 240 с.

Тема 7: «Світовий ринок непродовольчих товарів народного споживання»

1. Структура та характерні особливості світового ринку промислових товарів.
2. Світовий ринок товарів тривалого користування

Семінарське заняття

Світовий ринок промислових товарів є сукупністю операцій зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання різних країн світу щодо реалізації виготовлених промислових товарів. Згідно із стандартною міжнародною класифікацією розрізняють відповідні розділи промислових товарів. В структурі

світового ринку промисловими товарами переважає торгівля машинами, устаткуваннями і транспортними засобами, на другому місці – готові вироби та оброблені вироби, а на третьому хімічні товари. Міжнародна торгівля товарами споживчого призначення динамічно розвивається, удосконалюється товарна структура, покращується асортиментний склад. Тому під час вивчення теми слід звернути увагу на вивчення наступних питань: особливості розвитку торгівлі промисловими товарами, міжнародна спеціалізація країн щодо виробництва тканин, швейних і трикотажних виробів та взуття, фактори розвитку світового ринку текстильних виробів та взуття, географічне спрямування світового експорту і імпорту тканин, швейних і трикотажних виробів і взуття, проблеми міжнародного регулювання торгівлі взуттям та текстильними виробами.

Питання для самоперевірки

1. Проаналізувати структуру світового ринку промислових товарів.
2. Регулювання світового ринку промислових товарів.
3. Світовий ринок товарів споживчого призначення.
4. Характерні тенденції розвитку світового ринку побутових товарів.

Самостійна робота

1. Особливості розвитку світового ринку ракетно – космічної продукції.
2. Розвиток світового ринку фармацевтичної продукції.
3. Характерні особливості світового ринку мікроелектроніки.

Література

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991.
2. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини. Навчальний посібник. - К.: Знання-прес. - 2003. - 406 с.
3. Кредісов А.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навчальний посібник. -К.:ВІРА-Р. - 2002.-448 с.
4. Рут, Френклін Р., Філіпенко А. С. Міжнародна торгівля та інвестиції / Пер. з англ. - К.: Основи. - 1998. – 743 с.
5. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник. У 2 ч. – Ч. 2. / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін.; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – Х.: «Ранок». - 2008. – 240 с.
6. Світова економіка: Підручник / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О. І. Рогач та ін. – К.: Либідь. - 2007. – 640 с.

Тема 8: «Світовий ринок непродовольчих товарів та сировини»

1. Світовий ринок паливно – енергетичних ресурсів.
2. Світовий ринок дорогоцінних металів і діамантів.
3. Світовий ринок лісових целюльозно – паперових товарів.
4. Світовий ринок мінерально – сировинних ресурсів.
5. Світовий ринок металу.

Семінарське заняття

Під час науково – технічного прогресу розвиток країн і регіонів залежать від ступеню забезпеченості їх енергоносіями, мінеральними ресурсами, чорними та

кольоровими металами. Високорозвинені країни світу, які мають запаси енергетичних ресурсів, за короткий термін досягають успіху в суспільно – економічному розвитку. А малорозвинені країни, маючи не меншу кількість енергетичних ресурсів, за деякими причинами об'єктивного і суб'єктивного характеру, не досягають високих темпів розвитку. Але існують держави, які не маючи енергетичних ресурсів, досягають успіхів в промисловому розвитку, завдяки логічній енергетичній політиці і вмінню виробити продукцію, яка володіє високою споживчою вартістю, з мінімальними витратами енергії. Тому, при підготовці до цього семінарського заняття особливої уваги слід надати вивченню таких питань: роль мінерально – сировинних ринків у розв'язанні глобальної проблеми ресурсозабезпеченості, фактори розвитку світових ринків мінеральної сировини, спеціалізація світового виробництва і пропозиції чорних і кольорових металів, ціноутворення на світових ринках сировини та світовій товарній біржі, регіональна структура експортно – імпорتنних потоків мінерально – сировинних товарів та металів, міжнародна спеціалізація країн у світовій хімічній промисловості і лісовому господарстві, головні експортні і імпорتنні потоки на світових ринках хімічних і лісових товарів, структура споживання паливних та енергетичних товарів у різних країнах світу, характеристика світового ринку нафти і нафтопродуктів, світовий ринок газу і фактори формування кон'юнктури газового ринку, світові ринки вугілля, електроенергії, урану та інших енергоносіїв.

Питання для самоперевірки

1. Особливості розвитку світового ринку паливно – енергетичних ресурсів.
2. Характеристика світового ринку дорогоцінних металів та діамантів.
3. Динаміка розвитку світового ринку лісових целюльозно - паперових товарів.
4. Структура розвитку мінерально – сировинних ресурсів.
5. Спеціалізація світового виробництва і пропозиції чорних і кольорових металів.

Самостійна робота

1. Роль міжнародних акціонерних компаній на ринку збуту непродовольчих товарів та сировини.
2. Розвиток світового ринку урану та інших енергоносіїв.

Література

1. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: Підручник. - К.: Знання, КОО, - 2001.-305 с.
2. Бровкова Е.Г., Продиус И.П. Внешнеэкономическая деятельность. - К.: Сирин. - 2000. - 196 с.
3. Мазаракі А.А. та ін. "Світовий ринок товарів та послуг: товарна структура": Навч. посібник. - К.: Видавн. центр КДТЕУ. - 1998.
4. Подолець Р. З. Енергетичне моделювання: іноземний досвід і напрями перспективних досліджень в Україні // Економіко-математичні моделі прогнозування. - 2006.
5. Світовий бізнес: Навч. посібник / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: ПП «Рута». - 2004. – 498 с.

6. Світова економіка: підручник /за ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 268 с.

Тема 9: «Світовий ринок науково – технічних знань»

1. Світовий ринок технологій.
2. Форми міжнародного трансферу технологій.
3. Розвиток національної економіки за рахунок НТП.
4. Участь України в міжнародних науково – технічних програмах.

Семінарське заняття

Головним джерелом економічного зростання є науково-технічний прогрес. Міжнародні науково-технічні відносини є складовим елементом глобалізації. Вони реалізуються завдяки функціонуванню світового ринку технологій та інформаційних послуг. Матеріальною основою виникнення і функціонування технологічного ринку є міжнародний поділ праці. Світовий ринок технологій являється сукупністю міжнародних економічних відносин щодо прибуткового використання прав власності на його об'єкти: технології продуктів, процесів та управління. Тому під час підготовки до заняття необхідно звернути увагу на вивчення таких питань: сутність світового ринку технологій, етапи життєвого циклу технологій, основні риси впровадження технологій, Форми міжнародного трансферу технологій, розвиток України за рахунок НТП та участь України в міжнародних науково – технічних програмах.

Самостійна робота

1. Замовлення в галузі науково – дослідницьких та дослідно – конструкторських робіт.

Література

1. Мазаракі А.А. та ін. "Світовий ринок товарів та послуг: товарна структура": Навч. посібник. - К.: Видавн. центр КДТЕУ. - 1998.
2. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
3. Миценко І.В., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник. - Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.
4. Світовий бізнес: Навч. посібник / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: ПП «Рута». - 2004. – 498 с.
5. Світова економіка: Підручник / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О. І. Рогач та ін. – К.: Либідь. - 2007. – 640 с
6. Філіпенко А.С., Вергун В.А., Бураківський І.В. та ін. Економіка зарубіжних країн. -К.: Либідь. - 2002. - 416 с.

Тема 10: «Україна на світових ринках ресурсів, товарів та послуг»

1. Сучасні зовнішньоекономічні відносини України.
2. Інтереси України в різних країнах світу.

Семінарське заняття

Ринкова трансформація економіки України поставила розвиток зовнішньоекономічних відносин в більшу залежність від економічного інтересу. З огляду на це формуються основні напрями сучасних зовнішньоекономічних відносин України. Виходячи з пріоритетних напрямків розвитку національних економічних інтересів, держава прагне розвивати взаємовигідні зв'язки як в експортному, так і в імпортному секторах. Тому при розгляді цієї теми необхідно особливої уваги приділити таким питанням: участь України в міжнародній спеціалізації виробництва, конкурентні експортні ресурси на світовому ринку, проблеми і перспективи виходу України на західноєвропейський ринок товарів та послуг, Україна на світових ринках непродовольчих товарів Україна на світових ринках продовольчих товарах, Україна на світових ринках технологій та послуг, участь України в транспортному обслуговуванні світового ринку, інтереси України в різних країнах світу.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризувати пріоритетні напрями розвитку експортного та імпортного секторів.
2. Характерні фактори зовнішньоекономічних зв'язків України з країнами ЄС.
3. Інтереси України в США.
4. Особливості партнерства України з Японією.
5. Німеччина як торговельний партнер України.
6. Зовнішньоекономічні відносини між Україною та Францією
7. Велика Британія як потенційно важливий партнер України.
8. Динаміка розвитку відносин між Україною та Італією.
9. Розвиток зовнішньоекономічних зв'язків між Україною та Канадою.
10. Перспективи покращення торговельних відносин між Україною та Китаєм.
11. Особливості партнерства України з Польщею

Самостійна робота

1. Проблеми та перспективи виходу України на світовий ринок ресурсів, товарів та послуг.
2. Міжнародне економічне співробітництво Україна – ЄС.

Література

1. Інтеграційний вектор України: гравітаційна модель зовнішньої торгівлі країн Європейського союзу та України / Гончаренко Н. І. // актуальні проблеми економіки. – 2008. - № 1. – С. 78 – 85.
2. Интеграция Польши и Украины в европейскую экономическую систему / Кровяк А. // под научной ред. Ю. В. Макогона. – Донецк: Донецкий национальный университет. - 2006. – 240 с.

3. Миценко І.В., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник. - Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.
4. Сазонець І. Л., Федорова В. А. Інвестування: міжнародний аспект: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури. - 2007. – 272 с.
5. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, А. С. Гальчинський та ін. – К.: Либідь. - 2002. – 470 с.
6. Євроінтеграційні перспективи України: від декларацій – до дій
old.niss.gov.ua/book/StrPryor/StPrior_12/17.pdf

3. ІНДИВІДУАЛЬНО-КОНСУЛЬТАТИВНА РОБОТА

Цей вид навчальної роботи передбачає індивідуальну роботу викладача із студентом.

Робота проводиться за графіком індивідуально-консультативної роботи, який передбачено у розкладі навчального процесу кафедри.

Викладачем надається допомога студентам щодо виконання самостійної роботи. Це консультації, пояснення певних положень, рекомендації щодо використання тих чи інших літературних джерел, або додаткового пояснення того чи іншого матеріалу для розуміння його студентом, відповіді викладача на конкретні питання.

Завдяки проведенню таких індивідуальних занять студенти мають можливість перевірити свої знання, набуті в процесі самостійної роботи (виявити прогалини того чи іншого матеріалу).

Індивідуально-консультативна робота є ефективною формою навчального процесу, яка дозволяє студенту в повній мірі засвоїти програмний матеріал курсу “Міжнародні організації”, не залишаючи у своїх знаннях “білих плям”.

4. Питання для підготовки до екзамену з дисципліни «Світовий ринок ресурсів, товарів та послуг»

1. Особливості формування світового ринку.
2. Стадії розвитку світового капіталістичного ринку.
3. Місце країн, що розвиваються, в системі розвитку світового ринку.
4. Місце та роль розвинених країн в міжнародному товарообміні.
5. Сутність та характерні риси світового ринку ресурсів, товарів та послуг.
6. Сучасні напрямки розвитку світового ринку.
7. Структура сучасного світового товарного ринку.
8. Кон'юнктура світового ринку ресурсів, товарів та послуг.
9. Етапи дослідження економічної кон'юнктури на світовому ринку.
10. Умови формування кон'юнктури на світовому ринку ресурсів, товарів та послуг.
11. Принципи діяльності суб'єктів господарювання на світовому ринку ресурсів, товарів та послуг.
12. Світовий ринок ресурсів, товарів та послуг в умовах сучасних процесів глобалізації та інтеграції.
13. Стратегічні цілі діяльності фірми на світовому ринку.
14. Види зовнішньоекономічної стратегії держави на світовому ринку ресурсів, товарів та послуг.
15. Види стратегій виходу на світовий ринок.
16. Шляхи реалізації стратегій прямого та непрямого експорту.
17. Характеристика факторів виходу на світовий ринок.
18. Стратегічні можливості діяльності фірми на світовому ринку.
19. Сутність стратегічних альянсів та передумови вступу компаній до них.
20. Переваги та недоліки стратегічних альянсів.
21. Значення міжнародної товарної номенклатури та необхідність її дії на світовому ринку.
22. Стандарти міжнародної організації із Стандартизації (ISO).
23. Особливості штрихового кодування інформації.
24. Гармонізована система опису та кодування товарів.
25. Особливості регулювання стандартизації продукції в Україні.
26. Види штрихового кодування в Україні.
27. Особливості розвитку світового ринку послуг в сучасних умовах.
28. Сутність та класифікація послуг.
29. Тенденції функціонування міжнародного ринку транспортних послуг.
30. Організація надання страхових послуг на світовому ринку.
31. Міжнародне регулювання ринку послуг.
32. Загальна характеристика світового ринку продовольчих товарів.
33. Основні тенденції розвитку світового ринку продовольчих товарів.
34. Товарна структура світового ринку продовольчих товарів.
35. Тенденції розвитку світового ринку зернових продуктів.
36. Динаміка розвитку світового ринку рослинної олії.

37. Характеристика світового ринку цукру.
38. Значення світового ринку м'ясних і молочних товарів у забезпеченні населення продуктами харчування.
39. Сутність та структура світового ринку промислових товарів.
40. Характерні особливості розвитку світового ринку промислових товарів.
41. Фактори розвитку світового ринку текстильних виробів та взуття.
42. Процес міжнародного регулювання зовнішньої торгівлі взуттям та текстильними виробами.
43. Географічне спрямування світового експорту та імпорту текстильних товарів.
44. Особливості розвитку світового ринку товарів тривалого користування.
45. Структура споживання та забезпечення паливно – енергетичними товарами у різних країнах світу.
46. Світові виробники на ринку дорогоцінних металів та діамантів.
47. Головні експортно – імпортні потоки на світовому ринку лісових целюлозно - паперових товарів.
48. Фактори розвитку світового ринку мінерально-сировинних ресурсів.
49. Тенденції розвитку світового виробництва і надання пропозиції чорних та кольорових металів.
50. Особливості розвитку світового ринку технологій.
51. Основні форми руху технологій на світовому ринку.
52. Інструменти міжнародного обміну технологій.
53. Розвиток національної економіки за рахунок науково - технічного прогресу.
54. Участь України в Міжнародних науково-технічних програмах.
55. Сучасні зовнішньоекономічні відносини України.
56. Розвиток зовнішньоторговельних відносин між Україною та США.
57. Тенденції взаємного партнерства між Україною та Японією.
58. Розвиток стратегічного співробітництва між Україною та Німеччиною.
59. Динаміка потенційного партнерства між Україною та Францією і Великою Британією.
60. Розвиток торговельно-економічного партнерства між Італією та Україною.
61. Особливості розвитку взаємовідносин між Україною та країнами СНД.
62. Туреччина та Іспанія як стратегічні зовнішньоторговельні партнери України.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Передумови розвитку світового ринку.
2. Характерні особливості світового ринку продовольчих товарів.
3. Проблеми та перспективи виходу України на світовий ринок ресурсів, товарів та послуг.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: Підручник. - К.: Знання, КОО. - 2001.-305 с.
2. Бровкова Е.Г., Продиус И.П. Внешнеэкономическая деятельность. - К.: Сирин. - 2000. - 196 с.
3. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства: Навчальний посібник. - К.: ПУЛ. - 2002. - 172 с.
4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991.
5. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навчальний посібник. - К.: Знання-прес. - 2003. - 406 с.
6. Кредісов А.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навчальний посібник. -К.:ВІРА-Р. - 2002.- 448 с.
7. Мазаракі А.А. та ін. "Світовий ринок товарів та послуг: товарна структура": Навч. посібник. -К.: Видавн. центр КДТЕУ. - 1998.
8. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
9. Миценко І.В., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник. - Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.
10. Подолець Р. З. Енергетичне моделювання: іноземний досвід і напрями перспективних досліджень в Україні // Економіко-математичні моделі прогнозування. - 2006.
11. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно – розрахункові та валютні операції: Підручник. – Київ: ЦУЛ. - 2003. – 616 с.
12. Румянцев А. П., Коваленко Ю. О. Світовий ринок послуг: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури. - 2006. – 456 с.
13. Рут, Френклін Р., Філіпенко А. С. Міжнародна торгівля та інвестиції / Пер. з англ. - К.: Основи. - 1998. – 743 с.
14. Сазонець І. Л., Федорова В. А. Інвестування: міжнародний аспект: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури. - 2007. – 272 с.
15. Світовий бізнес: Навч. посібник / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: ПП «Рута». - 2004. – 498 с.
16. Світова економіка: Підручник / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О. І. Рогач та ін. – К.: Либідь. - 2007. – 640 с.
17. Світова економіка: підручник /за ред. А.П Голікова, О.А. Довгаль – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 268 с.
18. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник. У 2 ч. – Ч. 2. / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін.; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – Х.: «Ранок». - 2008. – 240 с.
19. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, А. С. Гальчинський та ін. – К.: Либідь. - 2002. – 470 с.
20. Філіпенко А.С., Вергун В.А., Бураківський І.В. та ін. Економіка зарубіжних країн. -К.: Либідь. - 2002.-416 с.

- 21.Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: теорія. Підручник. – К. Либідь. – 2008. – 408 с.
- 22.Интеграция Польши и Украины в европейскую экономическую систему / Кровяк А. // под научной ред. Ю. В. Макогона. – Донецк: Донецкий национальный университет. - 2006. – 240 с.
- 23.T. Dabid Nardon Bridge and Structure Estimating
24. International Business by Charles
25. W. L. Hill.
26. old.niss.gov.ua/book/StrPryor/StPrior_12/17.pdf

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РІВНЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Контроль знань з курсу дисципліни здійснюється і оцінюється за якістю участі в заняттях та за якістю складання екзамену.

Якість участі у заняттях, згідно плану навчального процесу визначається за умов виконання наступних вимог:

- регулярне відвідування лекційних, практичних занять з курсу дисципліни;
- активна участь у виконанні програм лекційних, семінарських або практичних занять;
- сумлінна підготовка до виступів та активна участь в обговоренні певних тем та проблемних питань на заняттях;
- актуальне та доцільне використання наукової, методичної та спеціальної літератури з курсу дисципліни.

Розподіл балів наведено в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ З ДИСЦИПЛІНИ

Вид роботи	Кількість	Розподіл балів				Максимальна кількість балів	Достатня кількість балів
1. Підготовка рефератів	Не більше 1-х реферату виконаних одним студентом протягом семестру	Даний вид роботи орієнтований на подальше самонавчання; за кожен підготовлений реферат студенту рекомендується присвоювати 8 балів				8	4
2. Відповіді на семінарських заняттях	9 занять протягом семестру	Вірні відповіді, з належним обґрунтуванням, на 80-100% - 4 бали	Вірні відповіді на 60-80% - 3,5 бали	Вірні відповіді на 40-60% - 3 бали	Вірні відповіді менш ніж на 40% - 2,6 бали	9*4=36	9*2,6=24
3. Виконання тестів та самостійних робіт	8 тестувань протягом семестру	Вірні відповіді на 80-100% - 3 бали	Вірні відповіді на 60-80% - 2 бал	Вірні відповіді на 40-60% - 1 балів	Вірні відповіді менш ніж на 40% - 0,5 балів	8*3=24	8*2=16
4. Доповнення	Не більше 12	Вірні відповіді на 80-100% - 1 бал	Вірні відповіді на 60-80% - 0,5 балів	Вірні відповіді на 40-60% - 0,2 бали		12	4
5. Виконання рубіжної контрольної роботи	2 роботи протягом семестру	Вірні відповіді, з належним обґрунтуванням, на 80-100% - 10 балів	Вірні відповіді на 60-80% - 9 балів	Вірні відповіді на 40-60%- 7 балів	Вірні відповіді менш ніж на 40% - 6 балів	2*10=20	2*6=12
ВСЬОГО						100	60

Шкала оцінювання:

A 90-100 балів – «5»

B 82-89 – «4»

C 75-81 – «4»

D 65-74 – «3»

E 60-64 – «3»

FX менше 60 - «2»

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Тематичний план викладання дисципліни “ Світовий ринок товарів, ресурсів і послуг ”	6
2. Зміст дисципліни “ Світовий ринок товарів, ресурсів і послуг ”	7
3. Індивідуально-консультативна робота.....	24
4. Питання для підготовки до екзамену з дисципліни «Світовий ринок ресурсів, товарів та послуг»	25
5. Список рекомендованої літератури до вивчення дисципліни	27
6. Критерії оцінки рівня знань студентів	29